

τώματα τῶν ἡγεμόνων τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, τὸ δούστημα δ' αὐτῶν ἐφήρμοσε μετὰ τραχείας εὐσταθείας καὶ σκληρᾶς δραστηριότητος. Μὴ λεπτολογῶν περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν μέσων, ἀντὶ τῆς δὲ πρὸς τὴν οἰκογένειαν καὶ τοὺς ὑπηκόους αὐτοῦ, περὶ ἐνὸς πρὸ πάντων ἐμερίμνα, περὶ τῆς παγιδέσεως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, περὶ τῆς δημιουργίας συμπαγοῦς καὶ φοβεροῦ κράτους, ἔδωκε δι' ἀφειδοῦς χύσεως ρωδικῶν αἱμάτων ὑπερπληθύνειν μάλιστα τὰ πατροπαράδοτα ὄρια τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ, ἀπέβη ὁ ἀληθὴς ἰδρυτὴς τῆς ρωδικῆς μονοκρατορίας, περὶ τὰ τέλη τῆς βασιλείας αὐτοῦ πρὸς μὲχρι τοσοῦτου, ὥστε νὰ διαθέσῃ κατ' ἀρέσκειαν τὸ στέμμα, στερῶν μὲν αὐτὸ τὸν νόμιμον διάδοχον, παραχωρῶν δὲ τῷ εὐνοουμένῳ τῶν υἱῶν αὐτοῦ.

Πρὸς ἡγεμόνα, ὑπὸ τοιαύτης φιλοδοξίας κατεχόμενον, ἡ πρότασις εἰς γάμον τῆς κληρονόμου τῶν αὐτοκρατόρων τοῦ Βυζαντίου ἦν πλέον ἢ ποθουμένη εὐτυχία. Ἄν κρίνῃ τις κατὰ τὰς ἰδέας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, οἱ Μοσχολῖται ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Βησσαρίωνος ἠσθάνθησαν πλείονα εὐαρέσκειαν ἢ ἐκπληξιν. Τοιοῦτον συνοικέσιον δὲν ἦτο τὸ πρῶτον ἐν τοῖς χρονικοῖς τῆς χώρας, χωρὶς δὲ ν' ἀνέλθωμεν μέχρι Βλαδими́ρου, νυμφευθέντος Ἑλληνίδα, ὃ Ἕλληνα αὐτοκράτωρ Ἰωάννης ὁ Η', ὁ θεῖος τῆς Ζωῆς, εἶχε νυμφευθῆ Ῥωσίδα. «Ἄλλ' ἂν τὸ πρᾶγμα δὲν ἐπροξένοι μεγάλῃ ἐν Ῥωσίᾳ ἐκπληξιν, λέγει ὁ κ. Πήρλιγγ, ἡ ἐθνικὴ ὁμῶς τῶν Ῥώων ὑπερηφάνια τὰ μέγιστα ἐκολακεύετο δι' αὐτοῦ» τὸ Βυζάντιον καὶ τὴν ἐπαύριον ἐπὶ τῶν συμφυρῶν αὐτοῦ ἦν ἡ ἐστία τῶν φώτων καὶ τῆς πίστεως, οὐδ' ἐστερεῖτο γούτρου» τὸ σεπτὸν τῆς Βασιλευσούσης ὄνομα, ἀνακαλοῦν ἀναμνήσεις, διήγειρεν ἐλπίδας. Ἰδὼν ὁ Γ', θανούσης τῆς πρώτης συζύγου αὐτοῦ Μαρίας τῆς Τβέρ, ἕνα μόνον εἶχεν υἱόν· τὰ συμφέροντα τῆς δυναστείας ἐπέβαλλον αὐτῷ δευτέρον γάμον, ἐνῶ ἡ διανοιγομένη ἡδὴ μεταξὺ τοῦ μέλλοντος δεσπότης καὶ τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ ἀδυσδός ἀπέφαινε ξένην τινὰ προτιμωτέραν ὁμοεθνοῦς.

Οὐχ ἥττον ὁ Ἰδὼν, πιστὸς ἐπὶ εἰς τὰ ἀρχαῖα ἔθιμα, πρὶν ἢ ἀπαντήσῃ ὁριστικῶς, ἠθέλησε νὰ συμβουλευθῇ τοῖς βογιάροις αὐτοῦ, τῇ μητρὶ Μαρίᾳ καὶ τῷ μητροπολίτῃ Φιλίππῳ, τὸ Χρονικὸν δὲ ἀναγράφει ὅτι τὸ σχέδιον τοῦ γάμου ἐγένετο παμψηφεί ἀποδεκτόν. Πάραυτα ἀγγελιαφόρος τοῦ μεγάλου πρίγκιπος, αὐτὸς ὁ προμνησθεὶς Ἰδὼν Φριαζίνης, διετάχθη ν' ἀπέλθῃ εἰς Ῥώμην, νὰ ἴδῃ τὴν νύμφην καὶ νὰ κομίσῃ τὴν εἰκόνα αὐτῆς. Ὁ Ἰδὼν Φριαζίνης οὗτος οὐδεὶς ἕτερος εἶναι ἢ ὁ ἐν τοῖς ἐγγράφοις τῆς Ῥώμης καὶ τῆς Βενετίας ἀναφερόμενος Gian-Battista della Volpe, ὅς, ἐκ Βενετίας ὢν, τῷ 1445 ἀπῆλθε παρὰ τοῖς Τατάροις τύχην διώκων, εἴτα δὲ παρὰ τοῖς Ῥώσοις. Ἀνὴρ τυχοδιωκτικοῦ χαρακτῆρος, δόλιος, τολμητίας καὶ πρὸ οὐδενὸς ὑποχωρῶν, φέρεται παρὰ τῷ χρονογράφῳ τῷ 1469 ἐγκατεστημένος ἐν Μόσχᾳ, ἔχων εἰσοδὸν εἰς τὸ Κρεμλίον καὶ ὢν νομισματοκόπος τοῦ μεγάλου πρίγκιπος. Ὡς τοιοῦτος θὰ ἐτιμᾶτο βεβαίως παρὰ τοῖς Μοσχολῖταις, ἥκιστα μεμνημένοις τὰ μυστήρια τῆς μεταλλουργίας, παρασκευαζομένοις δὲ εἰς κατάληψιν τῆς Περσὶ μετὰ τῶν ἀνεξαντλήτων ἀργυρείων αὐτῆς. Τοιοῦτος ἦν, ἀναβαπτισθεὶς ἐπὶ πᾶσιν ἐν Μόσχᾳ, ἵνα πλείονος ἀπολαύῃ εὐνοίας, ὁ ἀνὴρ, ὃν ὁ μέγας πρίγκιψ ἐπεμπεν εἰς Ἰταλίαν ἀπὸ τοῦ μαρτίου τοῦ 1469.

Περὶ τῆς πρώτης ταύτης τοῦ Βώλπ ἐκδρομῆς μόνον σχεδὸν αἱ ἰσχυαὶ πληροφορίαι τῶν ρώσων χρονογράφων ὑπάρχουσιν. Ἐπὶ τῆς ρωμαϊκῆς ἑδρας ἐκάθητο τότε, ὡς εἶπομεν, Παῦλος ὁ Β', διαδεξάμενος τὸν Αἰνεῖαν Σύλβιον, ἀποθάνοντα ἐν Ἀγκῶνι κατὰ τὴν ἐπὶ τὴν Ἀγίαν Γῆν πορείαν αὐτοῦ. Ὁ θάνατος οὗτος Πίου τοῦ Β' ἐματαίωσε καθ' ὁλοκλήριαν τὴν σταυροφορικὴν ἐπιχείρησιν, ἥτις ἄλλως τε ἦν ἐκ τῶν προτέρων καταδικασμένη εἰς ἀποτυχίαν, ὁ νέος δὲ πάπας δὲν ἐβράδυνε νὰ εὐρεθῇ ἀπέναντι τοῦ αὐτοῦ φοβεροῦ ζητήματος. Τῷ 1467 γενικὴ ἀνακωχὴ διωμολογήθη ἐν Ἰταλίᾳ, οἱ διάφοροι ἡγεμόνες τῆς Δύσεως ὑπέσχοντο ἐπικουρίαν, ὁ πάπας ἐδημοσίευσεν πολεμικὸν κήρυγμα καὶ ὑπὲρ τοῦ ἐπεδελθῆναι φορολογίας, ἀλλ' ὁ κομποροήμων τῶν σταυροφόρων ἀρχηγὸς Κολλεόνης οὐδ' ἐπελάβετο τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ. Τὰ διπνεκῶς ἀνανεούμενα πολεμικὰ σχέδια προσήγγιζον τὸν πάπαν πρὸς τὸν Βησσαρίωνα καὶ καθίστων ἐπικρατεστέραν τὴν ἐπιρροὴν τοῦ Ἑλλήνος καρδινάλιου, πάντα δὲ ταῦτα ἀπετέλουν εὐνοϊκὰς περιστάσεις ὑπὲρ συνοικεσίου, ἐξ οὗ ἠλπιζέτο ἡ ἐνίσχυσις τοῦ καταρτισθέντος συνασπισμοῦ. «Ὁ Βώλπ, λέγει ὁ κ. Πήρλιγγ, ἦν ὀξυνούστερος ἢ ὥστε νὰ μὴ ἐκμεταλευθῇ τὴν

εὐκαιρίαν, ἀλλ' οἱ ῥῶσοι χρονογράφοι, ἐν στενῷ περικεκλεισμένοι ὀρίζοντι, δὲν εἰσέρχονται εἰς τὰς λεπτομερείας ταύτας. Ἡ ἡγεμονόπαις Σοφία, λέγουσιν ἡμῖν λακωνικῶς, μαθοῦσα ὅτι ὁ μέγας πρίγκιψ ἐπρόβλεψε τὸ ὀρθόδοξον χριστιανικὸν δόγμα, παρέσχε παραχώρημα τὴν εἰς τὸ συνοικέσιον συγκατάθεσιν αὐτῆς. Ὁ πάπας ἐν τῷ μέρει ἕνα μόνον εὐχερῇ πρὸς ἐκπληρώσιν ὅρον προσέβαλεν· ἠτήσατο τὴν ἀποστολὴν βογιάρων τινῶν εἰς Ῥώμην, ὅπως ἀποτελέσωσι τὴν συνοδείαν τῆς μνηστῆς, ὅτε θὰ μετέβαιναν εἰς τὴν νεαν αὐτῆς πατρίδα. Ὁ ἐπιτήδειος Βώλπ, πλείστων ἀξιοθεῖς τιμῶν, προσεκάλεσε τὴν ἐκδοσὶν παπικοῦ συστατηρίου, ἐπιτρέποντος τὴν ἀκώλυτον τῶν πρεσβευτῶν διάβασιν διὰ πασῶν τῶν εἰς τὴν παπωδύνην ὁμνουσῶν χωρῶν. Ἡ διήγησις αὕτη, ὅσονδῃποτε ἀπλήρῃ καὶ ἂν ἦναι κατὰ τύπον, ἔχει ἱστορικὴν τινα βάσιν ἐν τῷ παπικῷ γράμματι τῆς 14 ὁκτωβρίου 1470, τῷ ἀποσταλέντι πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Πολωνίας Καζίμιρ τὸν Δ' μετὰ τῆς παρακλήσεως νὰ παράσῃ ἐλευθέραν διάβασιν τοῖς πρεσβευταῖς τοῦ Ἰδὼν, μεταβαίνουσιν εἰς Ῥώμην».

Περὶ τὸ τέλος τοῦ αὐτοῦ ἔτους διαδραματίζεται ἑτερόν τι ἐπεισόδιον, στενῶς σχετιζόμενον πρὸς τὸ ὑποκείμενον τοῦ παρόντος λόγου. Ὁ Βώλπ εἶχεν ἀνεψιὸν ὄνομα Ἀντώνιον Γισλάρδην, ὅς, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ τυχοδιωκτικοῦ πνεύματος ἐμφορούμενος, μετὰ τινα ἐν Μόσχᾳ διατριβὴν ἀπῆλθε κατὰ νοέμβριον ἢ δεκέμβριον τοῦ 1470 εἰς Ἑνετίαν καὶ γοητευτικὴν ἐκ μέρους τοῦ Βώλπ ὑπέβαλε τοῖς γερουσιασταῖς πρότασιν, ὑποσχόμενος αὐτοῖς, βαρέως φέρουσι πρὸς τοῖς ἄλλοις τὴν ἦν ἄρτι ὑπέστησαν στέρησιν τῆς Εὐδοίας, τὴν συμμαχίαν τῶν Τατάρων τῆς Χρυσῆς Ὁρδῆς, ὃν ὁ χάνης ὥμοσε νὰ ἐκπέμψῃ ἑκατοντακισχιλίους ἱππεῖς. Ὁ εὐλαβὴς ἀνεψιὸς οὐδεμίαν ἐποιήσατο μνησίαν τῆς εἰς Ἰταλίαν ἐκδρομῆς τοῦ θείου αὐτοῦ, οὐδὲ τῶν ὑπ' αὐτοῦ διεξαγομένων διαπραγματεύσεων, καίτοι πάντα ταῦτα ἐγίνωσκε, τῶν ρώσων χρονογράφων πληροφοροῦντων ἡμᾶς ὅτι ὁ Γισλάρδης ἐπανέκαμψεν εἰς Μόσχαν μετὰ ἐντολῆς περὶ τῆς Ζωῆς καὶ συστατηρίων τοῦ πάπα, ἰσχυόντων οὐ μόνον ἐπὶ δύο ἔτη, ἀλλὰ «μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων». Ὅσονδῃποτε τολμηρὰ καὶ ἂν ἦτο ἡ τοῦ Βώλπ ἐπιχείρησις, δὲν ἀντεστρατεύετο οὔτε πρὸς τὰ πολιτικὰ ἦθη, οὔτε πρὸς τὰς περιστάσεις τῶν Ἑνετῶν, ἀλλ' ἐν τούτοις τέσσαρες διέρρευσαν μακροὶ μῆνες ἄνευ ἀπαντήσεως τινος πρὸς τὸν Γισλάρδην. Οὗτος, δυσπιστίαν πρὸς αὐτὸν θεωρήσας τὴν βραδύτητα ταύτην, ἠτήσατο εἰς πίστωσιν τῶν λόγων αὐτοῦ τὴν παρὰ τῷ χάνῃ ἀποστολὴν ἐπισήμου τινὸς προσώπου, πράγματι δὲ τῇ 2 ἀπριλίου 1471 ἡ ἐνετικὴ γερουσία ἀπεφάσισε τὴν εἰς τὴν Χρυσὴν Ὁρδὴν ἀποστολὴν τοῦ γραμματέως Ἰωάννου Μπατίστα Τρεβιζάνου, ὅς ἐμελλε νὰ ἐκθῇ τῷ χάνῃ τὰς δυσχερείας τῆς ἀποστολῆς τακτικοῦ πρεσβευτοῦ, νὰ ἐγκωμιάσῃ τὴν πολεμικὴν ὁρμὴν αὐτοῦ καὶ νὰ δωροφορήσῃ αὐτῷ ἐκκαίδεκα πῆχεις ἐριούχου ἀξίας ἐννενῆκοντα ἐξ περίπου δουκάτων, πέρα τῆς ὁποίας δὲν ἐξικνεῖτο ἡ ἐνετικὴ γενναιοδωρία. Οὕτως ὁ Γισλάρδης καὶ ὁ Τρεβιζάνος ἔλαβον τὴν εἰς τὴν Ῥωσίαν ἄγουνσαν. Ἀφῶμεν τούτους ὁδεύοντας καὶ ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τὸ κύριον θέμα ἡμῶν, τὸ συνοικέσιον.

(Ἀκολουθεῖ).

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Ἑνετικὰ κυπριακὰ Νομίσματα. — Οἱ Ἑνετοὶ ἤρξαντο νὰ χύπτωσι νομίσματα τῆς Κύπρου μετὰ Λατινικῶν Ἐπιγραφῶν ἀπὸ τοῦ 1553, φέροντα τὸ ὄνομα τοῦ ἐκαστοῦ δεσπότη τῆς Ἑνετίας. Ταῦτα δὲ εὐρέθησαν τὰ ἀκόλουθα.

1. Ἐμπ. † PETRYS. LAVREDA. DVX. Σταυρὸς ἔχων ἐν ταῖς γωνίαις ρομβοειδεῖς ἀκτῖνας.

Ὁπ. † S. MARCVS. VENETVS. Ὁ λέων τοῦ ἁγίου Μάρκου, ἀνορθούμενος πρὸς τὰ ἀριστερά. Κράμα, δηνάριον.

2. Ἐμπ. † PETRVS. LAVREDA DVX. Σταυρὸς ἔχων ἐν ταῖς γωνίαις ἀκτῖνας ρομβοειδεῖς.

Ὁπ. † SANCTVS MARCVS VENET. Ὁ λέων τοῦ ἁγίου Μάρ-

κου, τὴν κεφαλὴν ὑπὸ στεφάνης περιβαλλόμενος καὶ ἀνορθούμενος πρὸς τὰ ἀριστερά. Κρᾶμα, σιζίνιον.

3. Έμπ. + PETVS. LAVREDA. DVX. Σταυρὸς ὡς ἐν τοῖς προηγούμενοις νομίσμασιν.

Όπ. + SANCTVS MARCVS VENET. Λέων ὡς ἐν τῷ ἀμέσῳ ἀνωτέρῳ νομίσματι. Κρᾶμα, σιζίνιον.

4. Έμπ. PETRVS LAVRED DVX. Σταυρὸς ὡς ἐν τοῖς προηγούμενοις νομίσμασι.

Όπ. + SANCTVS MARCVS VENET. Λέων ὡς ἐν τοῖς προηγούμενοις νομίσμασιν. Κρᾶμα, σιζίνιον.

5. Έμπ. + PETRI. LAVREDA DVX. Σταυρὸς ὡς ἐν τοῖς προηγούμενοις νομίσμασιν.

Όπ. + SANCTVS MARCVS VENET. Λέων ὡς ἐν τοῖς προηγούμενοις νομίσμασιν. Κρᾶμα, σιζίνιον.

6. Έμπ. PET. LAVREDA DVX VEN. Σταυρὸς ὡς ἐν τοῖς προηγούμενοις νομίσμασιν.

Όπ. + SANCTVS MARCVS VENET. Λέων ὡς ἐν τοῖς προηγούμενοις νομίσμασιν. Κρᾶμα, σιζίνιον.

7. Έμπ. PET. LAVREDA DVX. VENET. Σταυρὸς κεκοσμημένος ἐν τοῖς ἄλλοις ἐκάστου βραχίονος διὰ τριῶν σφαιριδίων· ἐν ἐκάστη δὲ γωνίᾳ τοῦ σταυροῦ ἄκτις καὶ ὑπὲρ αὐτὴν σφαιρίδιον.

Όπ. + SANCTVS MARCVS VENET. Λέων ὡς ἐν τοῖς προηγούμενοις νομίσμασιν. Κρᾶμα, σιζίνιον.

Τοιαῦτα τὰ Ένετικὰ νομίσματα τὰ ἐν Κύπρῳ κοπέντα καὶ ἀναγνωριζόμενα ὑπὸ τῶν νομισματολόγων.

ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ.

Πρόεδρος τοῦ ἐν Πρεσβείᾳ Αἰτ. Έμποροδικείου.

Ἀρχαιολογικαὶ ἀνακαλύψεις παρὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν.—

Έν Ἀβουκίρ ἐξακολουθοῦσιν ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δανινὸς πασσᾶ, σοφοῦ, κεκτημένου κάλλιστα τὰ πρὸς τοιοῦτο ἔργον προσόντα· ἂν δὲ κατορθωθῇ νὰ συνεχισθῶσιν ἔτι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι αἱ ἀνασκαφαὶ αὗται, πλεῖσται ὅσαι ὑπάρχουσιν ἐνδείξεις ὅτι πολύτιμα προσλεύσονται εἰς φῶς εὐρήματα ἐν τοποθεσίᾳ, παραμεληθείσῃ μέχρι τοῦδε ὑπὸ τῶν ἀρχαιολόγων, παρουσιαζούσῃ δὲ πολλὰ τὰ ἐνδιαφέροντα ἰδίᾳ εἰς τοὺς διερευνῶντας τὴν ἑλληνορωμαϊκὴν περίοδον.

Έν βάθει τεσσάρων ἑως ἑξὸς ποδῶν κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας οἱ ἐργάται εὗρον τρεῖς ἀνδριάντας ροδόχρου γρανίτου 10 ποδ. ὕψους, κειμένους μετὰ τῶν προσώπων πρὸς τὰ κάτω ἐν μέσῳ τῶν ἐρείπων ναοῦ, οὗτινος μέρος τοῦ ἑσωτερικοῦ τοῖχου μετὰ τῶν κατωτέρων τμημάτων κίωνων καὶ δαπέδου πολλῶν τετραγωνικῶν ὑαρθῶν ἀπεκαλύφθησαν ἤδη. Οἱ ἀνδριάντες ἦσαν κατ' ἀρχὰς ἐστημένοι πρὸ τοῦ ναοῦ ἢ ἐν αὐτῷ, εἰς δὲ τούτων κεῖται ἔμπροσθεν τοῦ ἰδίου αὐτοῦ βήθρου, ὕψους 3 περίπου ποδῶν. Οὗτοι παριστῶσιν ἐν συμπλέγματι κατὰ τὴν σχετικὴν ἱερογλυφικὴν ἐπιγραφὴν Ραμσῆν τὸν Β' (τὸν τῶν Ἑλλήνων Σέσωστριν) καὶ τὴν βασίλισσαν αὐτοῦ Χεντμάραν, καθήμενους. Ὁ τρίτος ἀνδριὰς εἶναι ὁ τοῦ Ραμσῆ τοῦ Β' ὀρθοῦ, φέροντος ἐπτυγμένον χιτῶνα, βραχιόνια, στρατιωτικὴν στέμμα καὶ ζώνην μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς «Ἡγαπημένος τῷ Σήθ». Έν τῇ ἀριστερᾷ αὐτοῦ πλευρᾷ κρατεῖ σκῆπτρον, φέρον ἐν τῇ ἄκρῃ τὴν κεφαλὴν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Μενεφθᾶ (τοῦ Φαραῶ τῆς Ἐξιδου). Έν τῇ ἐπὶ τῶν νώτων αὐτοῦ πλίνθῳ, ἣτις ἔχει τὸ αὐτὸ καὶ ὁ ἀνδριὰς ὕψος, ὑπάρχει ἀνάγλυφον τῆς βασιλείσεως Χεντμάρας ἐν πλαγίᾳ στάσει, φερούσης δὲ μανδύαν καὶ τὸν βασιλικὸν πλόκαμον.

Ἡ ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς αὐτῆς περιγραφὴ ἔχει ὥδε: «Θυγάτηρ τοῦ βασιλέως—ἡγαπημένη τῷ πατρὶ αὐτῆς—βασιλικὴ σύζυγος—ἡ λίαν εὐνοούμενη Χεντμάρα». Έν τῇ ὀπισθίᾳ πλευρᾷ τῆς πλίνθου εἶναι ἑγγλυμμένη ἡ βασιλικὴ σημαία Ραμσῆ τοῦ Β' μεθ' ὅλων αὐτοῦ τῶν τίτλων καὶ τῶν προσωνυμιῶν. Οἱ ἀνδριάντες οὗτοι φαίνονται κατεσκευασμένοι κατὰ τὸ ἀπλοῦν, ἀλλὰ σθεναρὸν ὕψος τῆς 12ης δυναστείας.

Οἱ πόδες τοῦ Ραμσῆ, οἵτινες εἶχον θραυσθῇ ἐν ἐνὶ τῶν ἀνδριάντων, εὐρέθησαν εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων ὑαρθῶν. Ἐπίσης καὶ αἱ δύο κεφαλαὶ τοῦ συμπλέγματος, ἐλλείπουσαι, ἀναζητοῦνται.

Υποτίθεται ὅτι ὁ ναὸς καὶ οἱ ἀνδριάντες εἶχον ἀνατραπῇ κατὰ

τὸ διάταγμα τοῦ Θεοδοσίου (380 μ. Χ.), δι' οὗ καθηγρεῖτο ἡ αἰγυπτιακὴ θρησκεία, οὐδὲν ὅμως ἀνεκαλύφθη εἰσέτι τὸ δυνάμενον νὰ ταυτίσῃ τὸν ναὸν τοῦτον πρὸς ἓνα οἰονδήποτε τῶν ὅσοι ἦσαν γνωστοὶ ὅτι ἔκειντο ἐκεῖ κατὰ τὴν αἰγυπτιακὴν ἢ ἑλληνορωμαϊκὴν περίοδον.

Ἡ ἐπιγραφὴ ἔχει κατὰ μετάφρασιν τοῦ διδάκτορος Νερούτσου βεβῆ ὥδε:

«Ἡ Χεντμάρα, θυγάτηρ τοῦ βασιλέως, ἡγαπημένη τῷ πατρὶ αὐτῆς (τούτέστι τῷ προηγούμενῳ βασιλεῖ Ὀσίριδι Μενεφθᾷ, ὅστις ἦν πατὴρ τοῦ τε Ραμσῆ καὶ τῆς Χεντμάρας) βασιλικὴ σύζυγος (Ραμσῆ τοῦ Β') λίαν εὐνοούμενων (ἀμφοτέρων) τοῦ Σήθ».

Οἱ Φαραῶ, ἀκολουθοῦντες τῷ παραδείγματι τοῦ Ὀσίριδος, βασιλέως τῶν θεῶν καὶ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ Ἰσιδος, εἶχον τὸ προνόμιον τοῦ συζεύγυσθαι τὰς ἰδίας αὐτῶν ἀδελφάς καὶ ἡ συνήθεια αὕτη, καθιερωθεῖσα ὑπὸ τε τοῦ πολιτικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ νόμου, ἐτηρήθη ἐνίοτε καὶ ὑπὸ τῶν Πτολεμαίων.

Ὁ διδάκτωρ Νερούτσος, ὅστις εἶναι γνωστότατος αἰγυπτιολόγος, ἰδημοσίευσεν ἐσχάτως ἔργον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ ἀρχαία Ἀλεξάνδρεια», ἐν ᾧ περιέλαβε τὰς ἐρεῦνας αὐτοῦ καὶ ἀποτελεῖ ἴσως τὴν μεγίστην ζῶσαν αὐθεντίαν, προκειμένου περὶ τῆς τοπογραφίας τῆς τε ἀρχαίας πόλεως καὶ τῶν πέριξ τῆς Ἀλεξάνδρειας. Καθόσον ἀφορᾷ εἰς τὴν θέσιν, ἐν ᾗ ἀνεκαλύφθησαν αἱ ἀνωτέρω ἀρχαιότητες καὶ ἣτις βρίθκει λειψάνων ἀρχαίων οἰκοδομῶν, συνίστησιν οὗτος τοῖς ἐξερευνηταῖς νὰ προσπαθῇ—σῶσι νὰ ἐξακριβώσωσι τὰ ἐπόμενα μνημεῖα:

1) Τὴν αἰγυπτιακὴν πολίγυον Μενούθ μετὰ τοῦ εἰς τὴν Ἰοιν ἀφιερωμένου ναοῦ αὐτῆς καὶ τῶν ὑπογείων κοιμητηρίων. Τοιαύτη θέσις ἀνεκαλύφθη ἀκριβῶς ὑπὸ τοῦ Δανινὸς πασσᾶ ἐν τῷ συμπαγεῖ βράχῳ, ἐν ᾧ ὑπάρχει κῆτος ἀνιχνυόμενος 40 ποδ. βάθους καὶ κεκλιμένη κλίμαξ μετὰ 45 βαθμίδων, περατομένη ἐν τῷ ἄκρῳ τοῦ ἀνοίγματος, ὅπου ἄρχεται σειρά διαδρόμων, ἐκτεινομένων εἰς μῆκος 170 ποδ.

2) Τὸ ἑλληνορωμαϊκὸν χωρίον Ζερύριον, ἐν ᾧ ὑπῆρχε ναὸς τῆς Σωτείρας Ἀρτέμιδος καὶ πολλὰ ἐξοχικὰ ἐπαύλεις.

3) Τὸν λόφον Ζερύριον, ἐφ' οὗ ἔκειτο ναὸς τῆς Ἀρσινόης Ἀρροδίτης, προστάτιδος τῶν ναυτιλλομένων.

4) Τὸ βυζαντινὸν μοναστήριον τοῦ ἁγ. Κύρου, παραφθαρὲν εἰς Ἀββᾶ Κύρου, ὁπότεν καὶ τί σημερινὸν ὄνομα Ἀβουκίρ. Ἡ τε μονὴ καὶ τὰ γεινιζόμενα οἰκοδομήματα κατεστράφησαν ὑπὸ σεισμοῦ, ὃν ἐπηκολούθησεν εἰδος παλιρροίας, ἀμέσως μετὰ τὴν ἄλυσιν τῆς Ἀλεξάνδρειας ὑπὸ τῶν Ἀράβων. Ὑπερδωδεκα σφίγγες καὶ ἐρείπια γιγαντιαίων κτιρίων, κατακλυσθέντα κατὰ τε τὴν καταστροφὴν ἐκείνων καὶ μετὰ ταῦτα, εἶναι ἤδη καθαρῶς ὁρατὰ ἐν τοῖς ἀθαθέσι τοῦ κόλπου ὕδασι.

Οἱ Βάαλ Πένσεν.— Έν τῇ ἐρήμῳ τῆς Καλαχάρης καὶ κατὰ μῆκος ὁλοκλήρου τοῦ πρὸς τὴν Βεχουαναλάνδην μεθορίου αὐτῆς ὑφίσταται κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἐν καταστάσει ἀπολύτου δουλείας καὶ ἀπελπιστικῆς καταπτώσεως φυλὴ λαοῦ γνωστοῦ εἰς μὲν τοὺς Βεχουανίους κυρίως αὐτοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα Βακαλαχάρη, εἰς δὲ τοὺς Εὐρωπαίους ὑπὸ τὸ Βοερικὸν ὄνομα Βάαλ Πένσεν (κατὰ λέξιν «παῖς κοιλίας»), ὅρου βαθείας περιφρονήσεως, ὅστις ἀκριβέστατα περιγράφει τὴν ἀθλίαν τοῦ λαοῦ τούτου κατάστασιν.

Οἱ Βάαλ Πένσεν ὀλίγας ἔχουσι παραδόσεις καὶ ὀλίγιστα γινώσκουσι περὶ τῆς ἰδίας αὐτῶν ἱστορίας, ἐξαιρέσει τοῦ γεγονότος ὅτι ἐν ἀπωτάτῃ ὅλως περιόδῳ ἐγκατέστησαν ἐν διαφόροις θέσεσι πλησίον φρεάτων ἢ πηγῶν ἐν Καλαχάρῃ, τῇ εὐρείᾳ καὶ ἀνύδρῳ ἐκείνῃ δασύδῃ χώρᾳ, ἣτις κεῖται μετὰξὺ τῆς Βεχουαναλάνδης πρὸς Ἀ καὶ τῆς Μεγίλης Ναμακουαλάνδης καὶ Δαμαραλάνδης πρὸς Δ. Ὁ λαὸς οὗτος μετέχει τοῦ ἀλλοθῶς Βεχουανικοῦ τύπου καὶ ἰδιαζόντως διακρίνεται ἀπὸ τῶν Μεσάρβων, φυλῆς ἀπλῶν καὶ καθαρῶν θηρευτῶν, εὐρυσκομῆνης πρὸς Β τῆς Καλαχάρης καὶ μέχρι Ζαμβέζης, οὐδεμία δὲ ἀμφιβολία ὅτι εἰσὶν ἀπόγονοι διαλυθεισῶν ὁμάδων Βεχουανικῆς καταγωγῆς, αἵτινες καταφυγοῦσαι ἢ παρασυρθεῖσαι εἰς τὴν ἔρημον, διετηρήθησαν ἐκεῖ ἐν ταλαιπωρίαις καὶ καταπτώσει, ἐκφυλιζόμεναι, γενεὰ κατόπιν γενεᾶς, καὶ ὑποτασσόμεναι εἰς τὸ πλησιέστερον φύλον τῶν Βεχουανῶν, οἵτινες χρησιμοποιοῦσι τὴν Καλαχάρην ὡς τόπον θήρας καὶ βοσκῆς διὰ τὰ ποίμνια. Οὕτως οἱ Βαρολόγη, οἱ Βατλάρο, οἱ Βαβαουκέτσι, οἱ Βαχβένα

καὶ ἄλλα μικρότερα φύλα κυριαρχοῦσι τῶν Βάαλ Πένσεν ἢ Βακαλα-
χάρη, οὕτως τρηοῦσιν ἐν καταστάσει διαρκοῦς δουλείας, χρησιμο-
ποιοῦντες αὐτοὺς ὡς κυνηγούς, συλλογεῖς πτερῶν στρουθοκαμήλου καὶ
ὡς ποιμένας τῶν πλεοναζόντων αὐτῶν ποιμνίων καὶ ἀγελῶν. Ἀξιοση-
μείωτον ὅτι ἐν τοῖς Βακαλγούταις ὑπὸ τὴν συνετήν καὶ εὐμενῆ κυ-
βέρνησιν τοῦ Κάμα, τὸ τῆς κυριαρχίας τῶν Βάαλ Πένσεν σύστημα σχε-
δὸν κατηργήθη ἢ μεγάλως ἐβελτιώθη. Οἱ Βάαλ Πένσεν δὲν ἔχουσιν
οἰαδὴποτε δικαιώματα ἐν τῷ συστήματι τῶν φύλων, ἀλλ' εἶναι δοῦλοι
μὴ ἔχοντες κτήνη παρ' αὐτοῖς ἢ πρόβατα, ἢ αἰγας· ἐκτὸς τῶν τοῦ
κυρίου αὐτῶν, περὶ ὧν μεριμῶσιν, ὅ,τι δῆποτε καὶ συλλέξῃ τις τῶν
Βάαλ Πένσεν ἐκ θήρας δέον αὐστηρότητα νὰ προσλογισθῇ. ὅτε δὲ κατὰ
διαφόρους περιόδους ἀρχηγός τις ἢ αὐτὸς ὁ ἀνώτατος ἀρχηγός περιο-
δεύει πρὸς εἰσπραξίν τῶν φόρων, ὁ ταλαίπωρος δοῦλος ὀφείλει νὰ παρα-
δώσῃ πᾶν ὅ,τι συνέλεξε δι' ἀπείρων κόπων καὶ μεγάλης δεξιότητος
καὶ νὰ δώσῃ λόγον δι' ἑκάστον κτήνος, ὅπερ ὁ κύριος ἐνεπιτεύθη αὐτῷ
πρὸς φρούρησιν. Ἀλλοίμονον ἂν ἡ θρησκευτικὴ περίοδος ὑπῆρξεν ἄγονος
ἢ ἂν τὰ ἄγρια θηρία προὔξενον καταστροφὰς ἐν τοῖς εἰς τοιοῦτους
δοῦλους ἐμπεπιστευμένοις ποιμνίοις. Αὐτοὶ οὗτοι, ὁ δοῦλος καὶ ἡ οἰκο-
γένεια αὐτοῦ ὀφείλουσι νὰ πληρώσωσιν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὴν
ζημίαν ἀνηλεῶς μαστιγούμενοι· οὐχὶ σπανίως μάλιστα θηριώδης θά-
νατος εἶναι ἡ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐπιβλαβὴς ποινή. Καὶ αὐτὰ
τὰ τέκνα καὶ αἱ γυναῖκες τοῦ Βάαλ Πένσεν δὲν ἀνέχουσιν αὐτῷ ἀλλὰ
δύνανται νὰ συλληφθῶσι καὶ ν' ἀπαχθῶσιν εἰς ὑπηρεσίαν ἢ εἰς ἀθεμί-
τους σκοπούς.

Ἐν ἐνὶ λόγῳ, οἱ ἀτυχεῖς Βάαλ Πένσεν ὑφίστανται μέχρι τῆς σή-
μερον καὶ μάλιστα ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἀγγλικῆς ἀποικίας τῆς βρε-
τανικῆς Βεχουαναλάνδης καὶ τῆς Βεχουαναλαγδικῆς προστατείας ἐν κα-
ταστάσει σκληρᾶς καὶ ταπεινῆς δουλείας, παραχρῶμενον κτήμα ἀγε-
ρώου τινός καὶ ἀποτόμου ἀρχηγοῦ, ὅστις ὅμως ζῇ ὁ ἴδιος μετὰ πολλῆς
τῆς εὐμηνίας ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς ἀνάσσης τῆς Ἀγγλίας. Τὰ μόνα
κτῆματα τοῦ Βάαλ Πένσεν εἶναι πιθανῶς ὁ δερμάτινος αὐτοῦ χιτῶν,
ἀκατέργαστος πίθος, ἐν ᾧ αἱ γυναῖκες αὐτοῦ συλλέχουσι τὸ ὀλίγιτον
ἄλλως ὕδωρ καὶ εἴτι ἄλλο παραπλήσιον. Ἀδύνατον νὰ ὑπολογισθῇ καὶ
κατὰ προσέγγισιν ἔτι ὁ ἀριθμὸς τοῦ ἀτυχοῦς τούτου λαοῦ, γιλιᾶδες τι-
νὲς αὐτῶν ὅμως εἰσὶ διεσκορπισμέναι ἀνὰ τὴν Καλαχάρην εἰς τὴν Βε-
χουαναλάνδην. Ἐν νεωτέρᾳ ἐποχῇ ὑπῆρξαν περιπτώσεις, καθ' ἃς οἱ
ἀτυχεῖς Βάαλ Πένσεν ἐπειράθησαν ν' ἀντιστῶσιν εἰς τοὺς καταπιέ-
ζοντας αὐτοὺς ἀρχηγούς καὶ νὰ διατηρήσωσι μίαν ἢ δύο αἰγας ὡς ἴδια
αὐτῶν κτῆματα. Ἐν τούτοις ἅπασι μὲν ὁ θάνατος ὑπῆρξεν ἡ σκληρὰ
τιμωρία τῆς τοιαύτης ἀντιστάσεως, ἐν ἄλλαις δὲ περιπτώσεσι παν-
τοειδεῖς διεπράχθησαν κατὰ τῶν ἀντιστάντων σκληρότητες, ὅταν ἦλθεν
ἡ στιγμή τῆς πρὸς συλλογὴν τῶν φόρων ἐτήσιας περιόδου τῶν
ἀρχόντων.

Φυσικῶς ἐξεταζομένη ἡ Καλαχάρη δὲν δύναται νὰ κληθῇ κυριο-
λεκτικῶς ἔρημος. Πανταχοῦ ἀναφαίνεται μακρὰ πλουσία γλῶσση, δι' ἣς
ποίμνια δύνανται νὰ τραφῶσιν ἐντελέστατα· μέγα μέρος αὐτῆς καλύ-
πτεται ὑπὸ εὐρέων δασῶν ἀκακίας καὶ λοιπῶν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν
βετῶν ὀλόκληρος ἡ εὐρεῖα αὕτη χώρα καλύπτεται ὑπὸ ὀλοπρασίνου
πέπλου καὶ παρουσιάζει ἀπόψεις λαμπρῶν ποιμνικῶν καὶ ἀγροτικῶν
ρκελῶν, ὥστε οὐδὲν μέρος τῆς Ἀφρικῆς ὑπερβάλλει. Ἐν τοῖς βορείοις
τιμήμασιν ἄφρονος ὑπάρχει θήρα καὶ ἡ στρουθοκάμηλος πανταχοῦ τῆς
χώρας ταύτης ἀναφαίνεται. Ἄν μάλιστα ἐπιδιωχθῇ ἡ ἐν αὐτῇ ἀνόρου-
ξις φρεάτων καὶ ἄλλαι τινὲς μεταρρυθμίσεις ἐφαρμοσθῶσιν ἡ Καλαχάρη
θ' ἀποτελέσῃ μίαν τῶν πλουσιωτάτων καὶ γονιμοτάτων εἰς κτηνοτρο-
φίαν χωρῶν τῆς Νοτ. Ἀφρικῆς. Ἡδὴ ἀγροὶ ἐχωρίσθησαν, μεγάλα ἐκτά-
σεις γῆς ἐξησφαλίσθησαν ὑπὸ θηρευτῶν δι' ἐπὶ τούτῳ ἀδείας καὶ μι-
κρὰ ἀρωγῇ ἐκ μέρους τοῦ ἐπὶ τῶν ἀποικικῶν ἀγγλικῶν ὑπουργείου δύνα-
ται νὰ καταστήσῃ τὴν χώραν ταύτην πολέμιον καὶ νὰ λυτρώσῃ καὶ
τοὺς ἐν αὐτῇ ἀτυχεῖς Βάαλ Πένσεν ἐκ τῆς ἀθλίας καταστάσεως, ἐν ᾗ
τανῦν διαβιοῦσιν.

Παράδοξον χειρουργικὸν ἀνέκδοτον.—Χειρουργός τις ἄγγλος
διηγεῖται τὸ ἐξῆς παράδοξον ἀνέκδοτον περὶ παιδὸς τραυματισθέντος εἰς
τὴν κεφαλὴν διὰ σφαίρας.

Ἡ σφαῖρα εἶχεν εἰσέλθει διὰ τοῦ μετώπου καὶ ὁ παῖς ἐνομίσθη
κατὰ πρῶτον νεκρός. Ὅταν ἐκλήθη ὁ χειρουργός, ἐξήτασε τὸ τραῦμα
καὶ εἶπεν ὅτι ἡ σφαῖρα εὗρίσκετο ἐν τῷ ἔγκεφαλῳ, πρὸς τοῦτοις ὅμως
ὅτι τὸ παιδίον δὲν ἦτο νεκρόν. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἤρξατο νὰ διδῇ ση-
μεῖα περισσώτερας ζωῆς καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀνέρρωνεν. Μικρὰ πα-
ράλυσις τῶν μελῶν, ἣτις εἶχεν ἐπέλθει αὐτῷ κατ' ἀρχάς, παρήλθε
καὶ ὁ παῖς ἐθεραπεύθη ἐντελῶς. Τὸ παράδοξον εἶναι, ὅτι ἐνῷ ἐλησμο-
νῆτε τὴν γραφὴν καὶ τὴν ἀνάγνωσιν, ἦν ἐγνώριζε πρὶν τραυματισθῆναι,
ἡ περὶ τὴν ἀριθμητικὴν ἰδιοφυΐα του ἐνεδυναμώθη. Ὁ παῖς ἀπέθανε δέ-
κα ἔτη βραδύτερον, κτυπήσας εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος τῆς κεφαλῆς ἀκρι-
βῶς εἰς τὸ ἀντίθετον μέρος ἐκείνου, ἐξ οὗ εἶχεν εἰσέλθει ἡ σφαῖρα ἐν
τῇ κεφαλῇ του. Γενομένης δὲ νεκροψίας ἐπ' αὐτοῦ, ἀνευρέθη ἡ σφαῖρα
βεβουλισμένη ἐν τῷ ἔγκεφαλῳ του.

Η " ΑΙΘΙΟΠΙΣ. "

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν).

Περὶ τὸν νεκρὸν καὶ τὰ ὄπλα τοῦ πεδόντος Πηλεΐδου ἐξηγέ-
θη λυσώδης ἀγὼν μεταξὺ τῶν ἐχθρικών στρατοπέδων, διαρκέσας
ἐπὶ ὅλην ἡμέραν, οὕτως ὥστε τὰ σώματα τῶν φονευθέντων περὶ
τὸν ἦρωα ἀπετέλεσαν πιαμεγέθη σωρόν, μέχρις οὗ ἐπὶ τέλους
ἐπεμύεν ὁ Ζεὺς δεινὴν θύελλαν, καθ' ἣν ἠδυνήθησαν νὰ διασώ-
σωσιν οἱ Ἕλληνες τὸν νεκρὸν καὶ τὰ ὄπλα τοῦ Ἀχιλλέως. Ἀμ-
φοτέρως δὲ τὰς σκηνὰς ταύτας, τὸν τε ἀγῶνα ὄνλ. περὶ τὸν νε-
κρὸν τοῦ ἥρωος καὶ τὴν συχνάκις ἀναφερομένην σωτηρίαν τοῦ
σώματος κατὰ τὴν περὶ τῶν ὄπλων συναφθεῖσαν δεινὴν πάλιν,
ἀπληθάντισαν ἔργα τῆς κλαδικῆς τέχνης· καὶ ἡ μὲν πρώτη τῶν
σκηνῶν διηγωνίσθη ἐν τῷ συμπλέγματι τοῦ αἵματος τοῦ ἐν Αἰ-
γίνῃ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς, ἡ δὲ δευτέρα ἐν ἔργῳ γλυπτικῆς μεγίστης
ἀξίας. Καὶ ἤδη ἀλλεπαλλήλως θρηνοῦσιν οἱ Ἕλληνες καὶ κό-
πτονται, διότι μόλις εἶχον κινεῦσαι τὸν νεκρὸν τοῦ Ἀντιλόχου
καὶ οἰδύρονται αὖθις τὸν θάνατον τοῦ Ἀχιλλέως. Ἐξέρχονται δὲ
ἀπὸ τοῦ βυθοῦ τῆς θαλάσσης ἡ Θέτις καὶ αἱ Νηρηίδες, αἵτινες
θρηνοῦσιν ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ υἱοῦ τῆς βασιλίδος αὐτῶν. Οἱ δὲ
Ἕλληνες, ἀκούσαντες τῆς θείας αὐτῶν φωνῆς, οὕτω καταπλήσ-
σονται καὶ ταρασσονται, ὥστε πάντες ἠθέλον βεβαίως τραπῇ εἰς
φυγὴν, ἂν μὴ συνεκράτει αὐτοὺς καὶ ἀνεχαίτιζεν ὁ πεπειραμένος
γέγων Νέστορ. Ἀρχονται ὅθεν θρηνοῦσαι αἱ θαλάσσαι αὗται δυ-
νάμεις μετὰ τῆς Θέτιδος περὶ τὸν νεκρὸν ἦρωα, ὃν περιβάλλουσι
πολυτελεῖ ἐσθῆτα καὶ, ὅτε προσελθοῦσαι ἔλαβον μέρος εἰς τὸν
κορμὸν καὶ αἱ ἐννέα Μοῦσαι, τότε δὴ οὐδεὶς τῶν θνητῶν ἠδυνή-
θη νὰ παραμεινῇ ἀδάκρυτος. Ἐπτά καὶ δέκα ὅλας ἡμέρας τε καὶ
νύκτας παρετάθη ὁ θοῖνος οὗτος τῶν τε θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων,
τὴν δὲ ὀγδόην καὶ δεκάτην ὁ νεκρὸς κατεκάν ἐν μέσῳ θυσιῶν
πολλῶν καὶ μεγίστης πολεμικῆς περὶ τὴν πυρὰν ποιητῆς. Τὴν δὲ
ἀκόλουθον πρωΐαν ἐναπετέθη ἡ κόνις τῶν ὀστέων ἐντὸς χρυσοῦς
κάλπης,¹ ἣν φιλοτεχνήσας ἐδώριστο ὁ Ἥφαιστος τῷ Διονύσῳ,
ὅστις προδόνεγκεν αὐτῇ τῇ Θέτιδι. Ἐν τῇ κάλπῃ ταύτῃ θύνα-
νεμῖν ἡ κόνις Ἀχιλλέως καὶ Πατρόκλου καὶ χωριστὰ πάλιν ἐτέ-

1. Ὅμοιαν σκηνὴν ἴδε Ὀδυσ. Ω, 40 ἐφεξῆς. πρβλ. Ὀδυσ. Ε, 309,
ἐνθα ὁ Ὀδυσσεύς, ὢν ἐπὶ τῆς σχεδίας αὐτοῦ, ἔχει ὑπ' ὄψει τὸν ἀγῶνα
τούτον καὶ ἐκφράζει εὐχὴν νὰ μὴ ὑπῆρχεν ἐν τοῖς ζωσὶ τὴν ἡμέραν ἐκεί-
νην, καθ' ἣν ἐπέρριψαν πλεῖστοι Τρῶες «χαλκήρεα δούρα» κατὰ τοῦ
Πηλεΐωνος θανόντος: «ἤματι τῷ ὅτε μοι πλεῖστοι χαλκήρεα δούρα Τρῶες
ἐπέρριψαν περὶ Πηλεΐωνι θανόντι».

2. F. G. Welcker: Alte Denkmäler: Götting, 1849—64, I. σ.
44 ἐφεξῆς, Akad. Kunstmus. zu Bonn σ. 75 ἐφεξ. J. Overbeek: Gal-
lerie herois. Bildw. κτλ. σ. 537 ἐξῆς. L. Ulrichs: Über die Gruppe
des Pasquino, Winckelmannsprog. Bon. 1867. O. Donner: An-
nales de l'Inst. 1870 σ. 75 ἐξῆς. Πρὸς δὲ καὶ εἰκόνας ἐπὶ ἀγγείων τὰς
αὐτὰς περιελάμβανον σκηνάς.

3. «Ἀμφιφορέως» Ὀδυσ. 24, 74.